

[Jørgen Estrup]

Jeg synes, vi i dag også fra udenrigsministerens side havde haft glæde af i højere grad at høre, hvordan NATO's strategi påvirker dansk forsvars- og sikkerhedspolitik, hvilken sammenhæng der er mellem de flådeøvelser og andre øvelser, som NATO foretager med henblik på, hvad der kunne ske i nordområderne, og forstærkningsaftalerne og andre ting, som præger dansk forsvarspolitik.

Derfor vil jeg som det afsluttende sige, at fra radikal side finder vi, at det først og fremmest drejer sig om at tage initiativer, der kan fremme afspændingen og skabe øget tillid.

På den baggrund kan jeg selvfølgelig også føje nogle positive bemærkninger til om det dagsordensforslag, som hr. Per Stig Møller stillede. Vi finder fra radikal side, at man bør udnytte mulighederne for samtaler og konsultationer, at man i højere grad bør prøve på at indføre systemer med varsling og orientering, og at man selvfølgelig ikke mindst nu bør fremme arbejdet i embedsmandsudvalget om en nordisk atomvåbenfri zone.

Jeg skal afslutningsvis sige, at vi ser positivt på den socialdemokratiske dagsorden, og at vi gerne vil have uddybet den første linje i dagsordensforslaget, sådan at der skabes sikkerhed for, at dette nu ikke er et ønske om egentlige forhandlinger, hvor man sidder i samme rum, for det ville nok være relativt urealistisk.

Vi kan støtte det socialdemokratiske dagsordensforslag.

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Nu vil jeg altså gerne have ryddet nogle myter af vejen om regeringens reaktion på generalsekretær Gorbatsjovs Murmansk-tale, for det er jo alt for forenklet, når hr. Jørgen Estrup står her ligesom vistnok hr. Lasse Budtz tidligere og siger, at regeringen bare har afvist Murmansk-talen. Det har vi ikke.

Jeg tror, det, som begge de herrer henviser til, må være nogle avisoverskrifter kort tid efter Murmansk-talen, som udelukkende gik på de militære og sikkerhedspolitiske forslag. Jeg har grundigt i dag forklaret, hvorfor de to sømilitære forslag i Murmansk-talen umiddelbart – for de er uklare – må siges at være rettet imod vestlige og dermed også danske interesser, det ene forslag, fordi det ganske klart søger for, at et par af de vigtige havområder fortsat skal være øvelsesgrund og manøvregrund for sovjetiske

flåder, det andet forslag, fordi det kan rejse spørgsmål om sådan noget som de danske stræders og Østersøens placering og suverænitæt.

Men på alt det andet, der ligger i Murmansk-talen, det, man kunne kalde de mere civile afsnit, der har at gøre med miljøsamarbejde, økonomisk samarbejde, ressourceudforskning osv., har vi givet en meget positiv reaktion, og da viceministerrådsformand Kamentsev for nylig var i Danmark, aftalte jeg med ham, at vi på ekspertniveau skulle prøve at udforske mulighederne for et nærmere samarbejde. Vi har også ved forskellige kontakter dels via vores ambassade i Moskva, dels ved forskellige besøg, vi har modtaget her, diskuteret mulighederne for at starte en positiv udvikling på en række af de områder.

Så lad os nu få den myte af vejen. Der er meget i Murmansk-talen, der er mange ting, der er værd at beskæftige sig med, der er mange ting, der er uklare, men når vi kommer til det, der drejer sig helt snævert om det, der er emnet i dag, altså det sømilitære, det strategiske, så har jeg gjort grundigt rede for i dag, hvorfor der er grund til at være betænkelig. Jeg har også grundigt gjort rede for, hvorfor det her ikke skal ses i en snæver regional sammenhæng, men i en bredere sammenhæng, og jeg vil gerne understrege, at det er synspunkter, som er helt parallelle med de synspunkter, der er kommet frem fra den norske regerings side.

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Jeg vil gerne sige, at jeg byggede min vurdering af udenrigsministerens og regeringens holdning til Murmansk-talen dels på det, der ikke blev sagt i dag i udenrigsministerens besvarelse her, dels på udtalelser af udenrigsministeren i TV-Avisen. Jeg fik det indtryk, at udenrigsministeren opfattede Murmansk-talen i høj grad som et listigt sovjetisk forsøg på at drive en kile ind imellem allierede, og at man derfor skulle være afvisende over for den. Sådan opfattede jeg udenrigsministerens udtalelser i TV-Avisen.

De synspunkter, der er kommet frem her i udenrigsministerens svar, opfatter jeg som positive, og jeg vil da håbe, at det kunne betyde, at vi kunne mødes om nogle initiativer på det punkt. Så ville vi da have nået noget med debatten i dag.